

Nr 14.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47, i vad propositionen avser försvarsdepartementets verksamhetsområde.

(1:a avd.)

Driftbudgeten.

Fjärde huvudtiteln.

1:o) **Försvarsdepartementet: Utrustning och inredning av nya lokaler.** I propositionen nr 2 har Kungl. Maj:t (bilaga 1, punkt 1, s. 3 och 4 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1947) föreslagit riksdagen att till Försvarsdepartementet: Utrustning och inredning av nya lokaler å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

Anslaget är avsett för bestridande av kostnader för anskaffning av möbler, gardiner, armatur och annan utrustning samt för renoveringar och flyttningskostnader med anledning av försvarsdepartementets inflyttning i det nya kanslihusannexet.

Utskottet tillstyrker den begärda medelsanvisningen och hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må till *Försvarsdepartementet: Utrustning och inredning av nya lokaler* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

2:o) **Marinen: Bidrag till utbyggnad av länslasarettet i Karlskrona.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, s. 4—9) att till Marinen: Bidrag till utbyggnad av länslasarettet i Karlskrona å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett reservationsanslag av 880 000 kronor.

Efter förslag av Kungl. Maj:t har 1943 års riksdag *dels* beslutat, att marinens sjukhus i Karlskrona skall nedläggas och sjukhusets uppgifter övertagas av ett till länslasarettet i Karlskrona förlagt samarbetssjukhus, *dels* bemyndigat Kungl. Maj:t att med Blekinge läns landsting träffa erforderliga avtal rörande ej mindre utbyggnad av länslasarettet i Karlskrona till samarbetssjukhus i enlighet med vissa i propositionen angivna riktlinjer än även de mellan landstinget och staten föreliggande ekonomiska och rättsliga frågorna i samband med vården av militära patienter å länslasarettet, *dels* ock till bidrag till utbyggnad av ifrågavarande länslasarett för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under fjärde huvudtiteln anvisat ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

Genom beslut den 20 augusti 1943 har Kungl. Maj:t godkänt ett av marinförvaltningen ingivet förslag till avtal med landstinget, enligt vilket Kungl. Maj:t och kronan förbundit sig att med ett sammanlagt belopp av 3 125 000 kronor deltaga i kostnaderna för om- och tillbyggnad av länslasarettet ävensom att deltaga i kostnaderna för vissa inventarier, inberäknat linoleummattor m. m. Vid bestämmandet av förenämnda belopp hade såsom utgångspunkt tagits en beräknad total kostnad för om- och tillbyggnaden av 5 060 000 kronor. Återstående belopp eller (5 060 000 — 3 125 000 =) 1 935 000 kronor skulle landstinget svara för. Därest de sammanlagda kostnaderna för om- och tillbyggnaden komme att överstiga eller understiga det belopp, som beräknats för företaget i dess helhet, skulle kronans andel i byggnadskostnaderna jämkas med hänsyn såväl till kronans beräknade delaktighet i byggnadskostnaderna som ock till eventuella ändringar i byggnadsprogrammet.

Sedermera har 1944 års riksdag efter förslag av Kungl. Maj:t till bidrag till utbyggnad av ifrågavarande länslasarett för budgetåret 1944/45 anvisat ett reservationsanslag av 2 625 000 kronor.

Sedan nu en första etapp av byggnadsprogrammet färdigställts och slutliga planer utarbetats beträffande återstående arbeten, har det visat sig, att de tidigare beräknade kostnaderna för byggnadsprogrammet i dess helhet komma att ökas med omkring 1 355 000 kronor. Av kostnadsökningen hänföra sig i avrundade tal 695 000 kronor till prisstegringar och 660 000 kronor till utökningar utöver det tidigare avsedda programmet.

De ursprungliga kostnadsberäkningarna uppgjordes år 1942. Prisstegringen sedan dess har beräknats till 12 %. Gentemot beräkningen av merkostnaderna i denna del har departementschefen icke haft något att erinra.

Beträffande merkostnaderna i övrigt ha utförts vissa undersökningar beträffande möjligheterna att nedbringa det ytterligare medelsbehovet genom att utesluta en vårdavdelning om 29 sängar å den militärmedicinska avdelningen. Härigenom skulle en kostnadsbesparing av 127 000 kronor uppnås för kronan. Departementschefen har framhållit, att han för egen del, med hänsyn till numera föreliggande erfarenheter, är benägen antaga att den militärmedicinska avdelningen överdimensionerats och att man följaktligen redan nu kan räkna med att, om programmet fullföljes i beslutad omfattning, det blir civila patienter och icke militära som komma att belägga ett ej obetydligt

antal platser i den militärmedicinska avdelningen. Med landstinget ha därför skett överläggningar vilka lett till ett uttalande från landstingets sida av innebörd att landstinget vore villigt att träda i förhandlingar om inlösen av den förutnämnda vårdavdelningen om 29 sängar, därest det efter fem år skulle visa sig att kronan icke behöver disponera densamma. Då överskottsplatserna kunna ställas till sjukvårdens förfogande för ett exceptionellt lågt pris — omkring 4 500 kronor per vårdplats — och ett stort behov av dessa platser torde föreligga för den civila sjukvården, lär det, framhåller departementschefen, icke vara välbetänkt att nu överväga en reduktion av byggnadsprogrammet på den grund att landstinget icke i detta sammanhang gäldar merkostnaderna. Departementschefen förordar därför, att den militärmedicinska avdelningen utbygges till avsedd storlek och att statsverket bestrider kostnaderna jämväl till den del de belöpa på de överskjutande platserna, varvid dock förutsättes, att frågan om bestridandet slutligt av de sistnämnda kostnaderna blir föremål för förhandlingar framdeles med landstinget. De ändringar i byggnadsprogrammet i övrigt som föreslagits synas departementschefen vara ändamålsenliga och lämpliga, varför han förordar, att för ändamålet erforderliga ytterligare medel ställas till förfogande.

Byggnadskommittén har uppgjort förslag till uppdelning av merkostnaderna, enligt vilket kronan skall tillskjuta ett belopp av 877 080 kronor och landstinget ett belopp av 477 580 kronor. Då den föreslagna uppdelningen av kostnaderna — med nyss angiven reservation — icke givit anledning till huvudsaklig erinran, beräknar departementschefen för gäldande av nu ifrågasvarande merkostnader ett belopp av i avrundat tal 880 000 kronor.

Utskottet, som ansluter sig till vad departementschefen under förevarande punkt anfört, tillstyrker att av den uppkomna kostnadsökningen ett belopp av 880 000 kronor bestrides av statsmedel.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Marinen: Bidrag till utbyggnad av läns-lasarettet i Karlskrona* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett reservationsanslag av 880 000 kronor.

3:o) **Viss materielanskaffning för flygvapnet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, s. 9—11) medgiva, att av behållningen å det för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget Materielanskaffning för jaktflottiljer m. m. ett belopp av 2 000 000 kronor må överföras till reservationsanslaget Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel att disponeras på sätt i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1947 angivits.

Departementschefen har framhållit, att ett enligt 1945 års riksdags beslut anskaffat sjöflygplan medfört en avsevärd förbättring av flygvapnets möjlig-

heter att vid inträffade eller befarade olyckor i luften eller till sjöss organisera en effektiv spanings- och räddningstjänst. Denna räddningstjänst är i första hand avsedd för flygvapnets behov. Emellertid torde den vara av stort värde även för civila ändamål, främst sjöfarten. Om en godtagbar beredskap i detta hänseende skall kunna upprätthållas för hela landet — för både civila och militära behov — synes departementschefen en utbyggnad av organisationen ofrånkomlig. Departementschefen föreslår därför, att för ändamålet anvisas ett belopp av 1 200 000 kronor. Det har syntts departementschefen få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av flygförvaltningen inom ramen för detta belopp besluta om anskaffningens omfattning.

Med förmälan att flygvapnets tillgång på transportflygplan är otillfredsställande, har departementschefen föreslagit, att flygförvaltningen bemyndigas anskaffa sådana plan inom ramen för ett belopp av 775 000 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet för här ifrågakarande materielanskaffningar skulle enligt det föregående utgöra i runt tal 2 000 000 kronor. Från flygförvaltningen inhämtade uppgifter utvisa, att å det för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget av 50 450 000 kronor till materielanskaffning för jaktflottiljer m. m. finnes en odisponerad behållning av omkring 2 300 000 kronor. Departementschefen har föreslagit, att av detta belopp högst 2 000 000 kronor må disponeras för ovan föreslagna materielanskaffning. Då det är önskvärt, att ifrågakarande anslag snarast möjligt slutredovisas, har departementschefen föreslagit, att nyssberörda belopp, 2 000 000 kronor, överföres till reservationsanslaget till anskaffning av flygmateriel. Härav följer, att beloppet, i den mån det ej tages i anspråk för den i det föregående angivna anskaffningen, enligt Kungl. Maj:ts bestämmande kan användas för andra med sistnämnda anslag avsedda ändamål.

Utskottet.

Utskottet har funnit sig böra tillstyrka, att här ifrågakarande materielanskaffning kommer till stånd i den av departementschefen angivna omfattningen. Mot den föreslagna budgettekniska anordningen för bestridande av kostnaderna för ändamålet har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må medgiva, att av behållningen å det för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget Materielanskaffning för jaktflottiljer m. m. ett belopp av 2 000 000 kronor må överföras till reservationsanslaget Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel att disponeras på sätt i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1947 angivits.

Kapitalbudgeten.

Försvarets fastighetsfond.

Flygvapnets delfond.

4:o) **Utökning av flygverkstaden vid Svea flygflottilj.** I propositionen nr 2 har Kungl. Maj:t (bilaga 9, punkt 1, s. 57—59 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1947) föreslagit riksdagen medgiva, att i berörda statsrådsprotokoll angivna byggnadsarbeten må komma till utförande med anlitan­de av det för budgetåret 1946/47 för flygvapnet anvisade investeringsanslaget till Vissa byggnadsarbeten m. m. av 28 500 000 kronor.

Föredragande statsrådet har framhållit, att den nuvarande år 1938 uppförda flygverkstaden vid Svea flygflottilj vore i behov av utökning. 1946 års riksdag har anvisat medel för uppförande av en förrådshangar, som är avsedd att förläggas i direkt anslutning till den befintliga verkstaden. Härigenom kommer behovet av utrymme för monterings- och översynsarbeten att fyllas. Därutöver erfordras emellertid utökning av signalverkstaden och tillbyggnad av en sprutmålningsverkstad. Då det är ekonomiskt fördelaktigt att i ett sammanhang utföra samtliga de nu aktuella arbetena — såväl uppförandet av förrådshangaren som övriga föreslagna arbeten — har statsrådet ansett sig böra föreslå, att medel nu beräknas för ändamålet. I samband härmed hava medel jämväl ansetts böra beräknas för vissa närmare angivna kompletteringsarbeten i förrådshangaren. Kostnaderna för ändamålet hava beräknats till ett belopp av, inklusive administration, 196 000 kronor enligt prisläget den 1 juli 1946, vilka kostnader föreslagits skola bestridas med anlitan­de av den reserv å 716 000 kronor, som kvarstår inom femårsplanens kostnadsram för flygvapnets byggnadsarbeten.

Utskottet har icke något att erinra mot att angivna byggnadsarbeten må komma till utförande liksom ej heller mot det föreslagna sättet för bestridande av kostnaderna härför.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må medgiva, att i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1947 angivna byggnadsarbeten må komma till utförande med anlitan­de av det för budgetåret 1946/47 för flygvapnet anvisade investeringsanslaget till Vissa byggnadsarbeten m. m. av 28 500 000 kronor.

Stockholm den 31 januari 1947.

På statsutskottets vägnar:

ALGOT TÖRNKVIST.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Larsson, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Mannerskantz, Gustaf Iwar Anderson, Gillström, von Heland, Berling, Albertsson, Gustav Emil Andersson och Lundgren; samt

från a n d r a kammaren: herrar Törnkvist, Eriksson i Stockholm, Svensson i Grönvik, Ward, Falla, Rubbestad, Mårtensson, Lindholm, Åkerström, Holmström, Thapper och Persson i Svensköp.
